

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit pectorale dominice passionis siue diuini amoris.
Quia salus vita [et] rede[m]ptio generis humani i[n]
passione d[omi]ni co[n]sistit ...**

[Aalst oder Antwerpen], 1486

Jesus optimus confederator Considerare libet hunc titulum et tanto
deuotionis qualicumq[ue] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30803

Nullus inuentus est dignus aperire librum et soluere signa
cula eius nisi agnus in cruce occisus pro humano genere Ag
nus trucidatur et lupus ab agno in regno coronatur **Q**uod latro
sancte felix hora qua tibi paradisi porta est aperta quod prothoplas
tis tanto tempore fuit serata Quis non miretur diuine boitatis
magnitudinem? Pro fide enim latronis audita assecurat ipsum
iuramenti assertionem clara dicens **Amen** Et pro spe latronis forti
subdit **Dico** et pro caritate vehementer addit. **Tibi** Quasi diceret
Fidem profitenti spem habenti et caritatem ostendenti **Amen**
dico tibi quia hodie mecum eris **Hodie** inquam non cras hodie ergo
si audieris vocem domini noli o anima mea obdurari **Non** igitur erit
dicere **Cras** respondebit mihi iustitia mea **genesis. xxx.º** Sed
paratum cor meum deus paratum cor meum **Paratum** ad au
diendum et paratum ad moriendum **Paratus** dominus ad donandum
paratum cor meum ad accelerandum ut percipat tanti donato
ris beneficium. **Hodie** inquit mecum eris **O** gratum contubernium
Ubi nam bene poterit quis esse sine illo **Aut** quomodo male
poterit quis esse cum illo **Ipsa** namque est bonum completum quo
habentur omnia **Mecum** inquit eris in paradiso ubi sancti et
dei electi potiuntur gaudio perpetuo ubi inebriabuntur ab yber
tate domus dei ubi faciem dei videbunt in iubilo **Beatus** qui
cum latrone conuerso in eius reperietur consortio **Et** hec de hoc
amozoso sufficiant saluatoris verbo et ad tertium amozosum ipsi
verbum dignum est conuertere stilum siue ad tertiam caritatem
flammam que euaporauit a fornace sui cordis ardentis cui da
tur titulus iste insignis

Iesus optimus confederator **C**onsiderare libet hunc ti

Quod titulum et tanto deuotionis qualicumque stilo pstrige
re quanto copiosius sensero misericordie fontem ema
nare **Omnia** enim dulcia sunt et a dulcissimo fonte procedunt
sed et ad dulcissimum canale respectus nostros dirigere conpel
lunt mira nempe confederatio est celebrata omni deuotione re
colenda quod multum per omnem modum amozosa et virtuosa quarum
Prima fuit compassionis maternalis. **Secunda** filiationis spi
ritualis. **Tertia** admirationis generalis. **In** his versari hec
reuolucere oportet et dignum est trutinare ac liquorum gratie fluenter aui
do corde acceptare **De** priua lege euagely scriptissimi ioannis textum

z ex hoc ipso habebis optimū fundamētū. **S**tabāt inquit iuxta
cruce Jēsu mater eius: z soroz matris eius. **M**aria cleopbe: z
Maria magdalene. **S**tabat vgo beata iuxta cruce corpore. s. s. z
in cruce tota migrauerat mēte. **S**tabat z stādo filij passionē cō
siderabat. **S**tabat firma fide vallata: z maxia opassioe sauciata
stabat z filij passionē stādo aut modicū augmētabat: ex aspectu
mutuo quo sese considerabāt. **D**e qua statioe **B**ernardus ait. **D**e
bone Jēsu magna pateris exterius ī corpe: sed multo maiora ī
terius ī corde: ex cōpassioe matris oīa tecū pticipātis. **U**nī scōm
Arisostomū o aīa deuota in passioe **X**pisti duo videbis altaria
Unū ī pectore **M**arie. **A**liud in **x**pī carne. **X**p̄s carnē imolat:
Maria aīaz. **O**ptabat qdē ipa vō ei⁹ amore z generi hūani dile
ctione sauciata: ad sanguinē filij addere sanguinē carnis sue: z
cū dño Jēsu corpali morte redēptiois nre mysteriū cōsummare:
sed solus pōtifex hēbat in puilegiū vt intret cū sanguie sancta
sanctoꝝ. **S**tabat inq; ppiquior ceteris: que plus dilexit ōnibus.
Stabat scōm **A**lexandru de halis ad sinistrā **x**pī: scilicet ō **x**pī
faciē ad occidētē: aliquātulū tñ ad austrū. **Q**uia p peccatoꝝ
q̄ a sinistris sūt habuit exorare: z ex pte totius hūane nature cō
dolere: z austrum gze expectare. **C**onsiderabam inquit sanctus
propheta psalmo. 100. 4. i. ad dexterā z videbam: z non erat qui
cognosceret me. **V**irgo misericordie mater totius gratie quid
agis: quid iuxta cruce te figere conaris? **R**ecede virgo dilectis
sima: virgo tenerrima: virgo pudicissima. **N**ō enī moris seu cō
suetudinis ē: vt genitricēs prosequātur suas proles tam confu
sibiliter morientes. **N**on inquit virgo recedam. **L**icet enim pu
dor virgineus abcedere iudicat: tamen amor intensus amor p
fectus auelli vetat: separari a cruce: alienari a moriente incon
sonum rationi estimat. **V**incit amor pudorem virgineum: quia
vicit amor Jēsum summi patris vnigenitum: z meum primo
genitum. **E**t vt inquit virgo filio meo: ac mihi o anima me
dullitus condoleas: tria propono que reuoluere debeas: vi
delicet. **M**eam ad vnigenitum dilectionem. **M**eam ex dilectioe
compassionem. **M**eam ex compassione confixionem. **Q**uo ad
primum aperi cordis tui o anima sinum vt percipias gratie stil
licidium. **Q**uo ad secundum erige interiorē oculum: vt perci
pias itellectū. **Q**uo ad tertiū coapta affectū vt pcipias mysteriū
Primo igif vide virginis ad vnigenitū dilectione: z accipi
es diuine gratie rorem. **M**ultum nempe super omnes matres
dilexit suum filiū vt patet multiplici respectu. scilicet. **C**larita].

Sanctitatis . **T**otalitatis . **D**iurnitatis . **F**amiliaritatis .
Primū pz sic. Scribit enī ecclesiastes p̄rio. Qui addit sciētā
addit p̄ter et dolorē. **S**z v̄go beatissima clare sciebat et cognosce
bat: imo certissima eart q̄ a suo filio sūmo sūme diligebat et cū
firmū crederet ip̄m eē deū in suo ytero incarnatū: sic sciebat ip̄z
se matrē diligere p̄re ceteris creaturis hūanis et angelicis: v̄nd
ex cōsequēti cor eius infāmabatur vt illū diligeret a quo sciebat
se magnopere dilectā. **S**ecūdo rōne sanctitatis. Nā sciēs ip̄suz
plenu gratie et veritatis: pleno vinculo ad ip̄sū ferebat dilectio
nis. Quidquid amat sub rōne boni amat veri. s. vel apparētis.
Sed qz beata v̄go virtuosissima fuit: filiū optimū qz ōni gratia
plenu plenissime diligebat. **T**ertio rōne totalitatis. **F**uit enīz
ip̄a sanctissima ita mat̄: vt ab ea sola spiritu sancto cooperante
corpulentā substātiā acciperet: quare ē amor qui debet vel cō
suevit esse patris et matris ad filiū: erat solūmodo ad x̄pm ī vir
gine. ab ea secūdū corpulentā substātiā progenitū. **Q**uarto ratiōe
diurnitatis. **A**mor enī quāto diurnior: tāto vehemētior. **L**ū
igitur filium suum per annos triginta tres: absqz vlla interrup
tione dilexit: cōsequēs est qz in etate flouda existentem plus
dilexit quam aliquis mortalium exprimere possit. **Q**uinto
ratione familiaritatis. **N**ūquā enim aliquis filius inuentus ē
qui ita blande: ita iocūde: ita gratiose: ita dulciter: ita quoqz fa
miliariter conuersaretur cum parentibns suis: sicut **X**p̄istus
cum virgine matre. **Q**uis cogitare possit toto conuictus tem
pore cor virginis liquefactum esse illius amore a quo totiens
vocata est materno nomine filij sui superbenedicti ore. **T**ene
igitur o anima deuota virginis matris amorem ad suaz super
benedictam prolem: omnium parentum mortalium excessisse
amorem: quāuis etiam tenerrime diligentium. **D**ilige et tu o
anima virginem matrem: dilige quoqz virginis huius prolez:
hoc enim proderit tibi ad eternam salutem. **S**ecundo vide
virginis huius ad vnigenitum ex dilectione compassionem.
Maxime nempe condoluit virgo tenerrima. **T**um ratione sui
Tum ratione filij. **T**um ratione supplity. **P**rimū scilicet
ratiōe sui patet sic. **E**rat enim vera mater eius: et omnis mater
naturaliter dolet de filij sui vterini afflictione. **I**mmo sicut ha
bitus singularis gratie cum plantario omnium virtutum ip̄sā
impulit ad consensum vt mater fieret: sic etiam impulit eam
vt totaliter in x̄p̄isti penas et dolores angustiata mente salta

taret: ad quod adiutorium magnum contulit matris dilectionis nexus. **I**ndubie dico et fideli mente teneo ipsam sicut per redemptoris gratiam matrem eius effectam sic per eandem gratiam omnes dolores sue mortis fore gustatam. Quia dignum profecto est: sicut gratia ad consensum ut dignissima fieret mater: impulit: ita ad virtuosissimum lamentum dolorosi filii induxit vel euexit. **D**enique solam se matrem nouit: et quia gloriosa dolorem cum quo diuideret non habuit: eo quod nullum in terra patrem filii nouit: ergo sola matris et patris partem desseuit. **D**enique in propria affuit presentialiter persona: dum filius eius horrida patretur crucis supplicia. **U**nde plus fuit de filii pena visa quam audita certificata. **D**enique iuuamē prestare non valuit: filii membra nec tangere potuit nec velare: omnia augmentabant dolorem in matre virgine. **S**ecundo ratione filii quem sciebat sapientem: innocentem: et in omnibus et per omnia obedientem: cum amitteret tali angustia talem: magnum ei fecit doloris rationem. **D**enique virgo beata non minus dilexit filium: quia eum sciuit dei unigenitum et verum deum veraciter de se in humana natura genitum: sic non minus creditur doluisse cum talem et tantum vidit tam inhumaniter tractari: tam atrociter occidi: tam multipliciter et horribiliter confusionibus repleti. **E**stimo quod sicut eum nouit pro humani generis salute ex caritate mori: sic ipsa vera caritate realiter succensa: pro toto genere humano seu omnium electorum vice plenissime voluit secum in doloribus participare. **I**mmo sicut fundamentum omnis gratie radixque ac meritum est dolor cordis et corporis crucis **J**esu: ideo ita in summo eam repleuit spiritus christi doloribus eius: quantum nulla creatura capere sufficeret ad maternitatem non electa. **A**bsurdum non erit o anima predilecta ruminare quod pyssimus dominus **J**esus summe amans virginem matrem sanctis matrem nihil velle pro amoris magnitudine: nisi per omnia sibi compati plene et plenissime: ita eam replese et eius desiderio satisfecisse: et sic ei cruentatum vulneratum ac sanguine respersum immerfisse: quod nil nisi dolorem materna mens potuit degustare. **U**tinam cor meum pigricia dampnabili depressum percipere valeat huius passionis amerosum spiculum ut conuulneratus ego proli ac virgini participem quid de salugine matris et filii dei. **T**ertio ratione supplitum multum conuolebat. **V**idebat enim eum pati penam ignominiosissimamque ad genus supplitum quod in patibulo atrocissimam quod in locis neruof et maxie sensitiss

confusibilissimā: qz in medio latronū z i tēpore solēpni : diuturnā: qz a p̄ia hora noctis vsq; ad horā nonā **O**mnia hec n̄ mirū si virginis matris animū tenerrimū cōquassabāt multū p̄ oēm modū. Vere cōpletū videt̄ in dei z virginis filio illud qd̄ scribitur **J**ob vicesimo: **O**is dolor irruet̄ i eum. Sed forte dubitatio pulsat aliquozum aios an licuerit virgini **M**arie de xpi turbari passione: cū **P**etro dissuadenti dictū sit **M**athei. iō. **V**ade p̄ me sathanas: nō enī sapis que dei sūt: imo ip̄a sup̄ ōnes debuit volūtate suā diuine volūtati cōformare: z hoc velle qd̄ sciebat ip̄m velle. **A**udiāt igit̄ sanctuz **B**onauēturā i fine primi scripti sui sup̄ sentētias dicētē qd̄ dolere de aliquo itelligi pōt̄ duplicif. **A**ut ita qd̄ dolēs volūtate rōis absoluta. velit contrariū de quo dolet. **E**t sic intelligēdo nō licuit de xpi passiōe dolere: z sic **P**etrus fuit redargutus **A**lio mō dolere de aliquo ē ferri ad fr̄uz volūtate pietatis nō tamē volūtate absoluta: sic bonū ē dolere xpo z pie affici circa eius passionem: sicut sācti viri q̄ magnas gratias agūt deo de sua passione z mouēt̄ i cōsideratiōe dolorū eius pie: sic beatissima v̄go maria quātū sustinere poterat: dilectissimo filio suo condolebat. **S**ed tñ nō ē dubitādū quī virif. hūani salute vt patri cōformis eēt: z i hoc miro mō dēt laudari z amari: qd̄ placuit ei vt vnigenit⁹ suus p̄ salute generis hūani offerret̄: z tñ etiā p̄passa ē: vt si posset fieri oīa tormēta que fili⁹ ptulit ip̄a multo libētius sustineret **V**ere ḡ fuit fortis z pia dulcis pariter z seuera: sibi perca z nobis largissima. **D**ec ergo precipue ē amāda z venerāda post trinitatē sumā z eius prolē beatissimā **J**esū xpm dñm n̄m. **D**ec sanctus **B**onauentura vbi s̄. **R**ycardus quoq; i fine sui primi scripti ait **M**ariā noluisse in appetitu sensibili z volūtate naturali habēdo respectuz ad ipsaz passiōē absolute secūdū se: filiū suū pati: sed habēdo respectum ad hūani generis redēptionē p̄ illā passiōē fiendam: z ad diuine volūtatis ordinationē z paciētis actualē gloriā voluit illam passiōē deliberatiua volūtate sicut sanctis placuit xpi passio: n̄ respectu sui cruciatus: sed n̄re obtētū redēptiōis. **E**xēplū pone: qd̄ si mater haberet duos filios vnum sanum et alium infirmū et sanum filium videret pati voluntarie pro salute fratris infirmi talis mater de passione sani filij summe doleret z de filij sui infirmi salute adipiscēda summe gauderet **D**ec **R**icardus vbi supra **E**x hys o virgo dulcissima omni laude dignissimam te p̄ dico eo qd̄ tāta latitudine caritat̄ tue sinum expandisti v̄gineū

vt ⁊ filium ⁊ genus circumcingeres humanum: filium in com-
passione summa: genus humanum in dilectione perfecta. **U**ti
nam ego miser ⁊ piger cōpassione erga filiū patientez ⁊ erga te
matrem condolentem perurgeri valeam: vt vel sic salutem ⁊ li-
cet non paciēdo tamen pie condolendo pmereri ac inuenire
queam. **T**ertio vide o aīa huius superbenedicte virginis ex
compassione confixionem. Nam anima eius sanctissima quasi
duodecim spinis acutissimis fuit cōfixa. **P**rima spina fuit imē
sus amor quo ardebat. **S**ecunda horroz qui incubebat. **T**ertia
dolor quē vnigenitus eius sufferebat. **Q**uarta patientis filij in-
nocētia quā sciebat. **Q**uīta iudeoz inuidia, que **X**p̄m vrgebat.
Sexta exprobratiū voces quas audiebat. **S**eptia planctus filij
quē attēdebat. **O**ctaua verbū lamētabile quod dicebat. **N**ona
lācca que nec corpori mortuo parcebat: ⁊ aīam virginis pertrā-
fibat. **D**ecima ingratitude hoīm que angustabat. **U**ndecima q̄
ex ōnibus caris eius nemo fidelit̄ assistebat. **D**uodecima q̄ in
hys omnibus eū iuuare nō poterat quē sūme iuuare poptabat.
Vrgo tenerrima hec sūt in scrinio virginij tui cordis recōdita
Iā vere dicere possuz ad te o misericordissima illō cāticoz scōdo
sicut liliū inter spinas: sic amica mea inter filias. **Q**uid meroris
putas o anima fuit in sanctis illis mulieribus corporali presen-
tia: licet fide minime vera ⁊ fixa virginem comitantibus vir-
gini adherentibus: ⁊ naturaliter cōpatientibus. **Q**uot gemi-
tus quot suspiria emiserunt que virginem tanta angustia pres-
sam conspexerunt. **E**t tu o **M**agdalena olim fide plena licet iā
iuxta crucē a fide aliena: a pietate tamen cordis minime remo-
ta: quid in tuo versabatur pectore: nouit ille qui lauit feces ani-
me tue: in sacrorum pedum suorum lauacione. **L**achrymas ob-
tulisti in habundantia caritatis pedes domini rigando: osculā-
do: tergēdo: yngendo: sed modo quid agis in tempore hoc hor-
rendo: **U**tiq; gemitus: utiq; suspiria: utiq; lachrymas fudisti
in copia: licet non sic proficua: sicut alias in contritione tua so-
lemnissima. **N**atura hic arridet pietati: sed ibi arriserat con-
tricio eximie tue caritati. **I**bi fides tua te saluam fecit: hic a-
mor naturalis virginij condolenti condolere fecit. **D**ic vides
penaliter pendentem: quem in conuiuio audisti crimina tua
dimittentem. **S**ed o pyssime domine derelinques genitri-
cem tuam omnino sine verbo tuo benedicto: **P**ro crucifixo
ribus orasti **A**troni paradysum donasti: et matrem tuam pre-
dilectam coafflictam non considerasti: **M**inime.

Nam sequitur hic secunduz scilicet filiatio spiritualis cū sub
iferf. **C**ū vidisset g̃ Jesus matrē ⁊ discipulū stātē quē diligebat
Vidissz scilicet eos itima cōpassione cōuulneratos **D**icit matri
sue. **M**ulier ecce filius tu⁹. **Q**uasi diceret **U**sq; modo fui in ob
sequiū tibi et tui curā filiali amore habui. sed de cetro istū dere
linquo tibi qui erit loco mei **Q** cōmutationē **D**einde dicit disci
pulo **E**cce mater tua **Q**uasi diceret reuerētiā et obsequiū ei de
bes vt filius **E**t ex illa hora accepit eā discipul⁹ i sua scilicet cus
todia ⁊ cura ⁊ reuerētia animo reurēti ⁊ capite inclinato corde
purissimo ⁊ affectu feruētissimo **U**el i suam scilicet matrē qz tā
ta cōiunct⁹ ē virgini castissime castissim⁹ ipse mēte ⁊ caritate fer
uēte vt genitricis sue naturalis mētione i statione deuotarum
mulierū nō inueniatur fecisse **M**ariā cleopbe legitur expressisse
sed de maria salome sua genitrice nihil videtur tangere cū tñ
assisteret magno cōfossa dolore **U**s; tria hic expedit reuoluere
vt misteria sacra valeant aliquantulū patere **P**rimo videbim⁹
xp̃i sermonē directū ad eius genitricē **S**ecūdo xp̃i verbū ad ip
sius discipulū predilectū scz **J**oānē **T**ertio ex hys onīū nostrū
consolationem. **D**e p̃io questio mihi versat in aīo cur talis ⁊
tātus filius: tali ⁊ tātē matri: noīe tali voluit loqui dicēs **M**u
lier: quod nomē videt eē corruptionis **C**ur non inquit **V**irgo
sacratissima seu mater tua tenerrime dilecta: seu genitrix nobi
lissima: vel aliud huiusmodi: **N**ec mea solūmodo istud versat
in mente: sed precesserunt qui talia ruminauerūt deuote. **S**ic
nempe inquit **C**risostomus **O** bone **J**esu cur matrē tuā dulcis
simā que ita diligēter te nutriuit: reuerenter tractauit: ⁊ dulciē
lactauit: adeo indulciter alloqueris non matris nomine sed cō
muni: **R**espondit **U**tq; ne pre materni nominis si exprimere
tur ⁊ yebemētis amoris teneritudine virginis animus aggra
uaret: vidēdo filij passionē ⁊ audiendo matris dulcissimuz no
men. **N**am tunc non erat tempus dulciter alloquendi: nec ma
tris nomen exprimendi: quia si xp̃istus dulcius ei locutus fuif
set: cor forte ṽginis pre amoris teneritudine crepuisset. **D**ebes
igif o aīa rōnē pregnātē: ne deseras obsecro fidē singula libran
tē. **V**erbū qd̃ plātū videbat p̃ia facie durū: videt iā bñ masti
catū valde piū: motiuo igif audito cur matrē non allocutus sit
noīe m̃no: dic ei corde gemēti ⁊ aīo deuoto **C**ruciat te dñe **J**e
su crux tua: cruciat ⁊ te gen⁹ ferox ⁊ rabida: sz multū te cruciat
matris tue generosissime corp̃alis p̃ntia: nec min⁹ ei⁹ mentalis
m̃nalis angustia **C**ruciat te dolor tuus: sz nō minus cōpassio

genitricis **N**ec miruz **N**ūq̄ enī te deseruit: nō ī infantia: nō in
adolescētia: nō in iuuetute: nō in p̄dicatiōe: nec ī passiōe. **N**ūq̄
tibi dulcissime **J**esu eius defuit solatiū: nūq̄ subsidiū: nūq̄ obse
quiū. **L**actauit dignissima te diuinissimū infantē. **A**udiuit sub
limen sublimia p̄dicantē. **N**ouit humilē humilis cōuersantem
Intellexit: ruminauit: trutinauit: cōseruauit oīa verba tua ⁊ iā
videt: iā speculat vlnera: meditat supplicia: experitur a te in se
mēte sauciata tua tormēta. **U**ides dñe my lachrymas eius pre
nimio dolore deficere. **U**ides q̄ defunt ei pre cordis mesticia v̄
boꝝ solio: d̄serit fortitudo: marcessit pulchritudo: cū v̄bať vno
die tā patre q̄ filio. **C**ōmota quippe sunt viscera ei⁹ sup suo vni
genito: cōmota ēť sup scelere tā horredo. s. deicidio mīme dubi
tare volo. **C**ōmota p̄terea sup v̄bo a te filio suo supb̄dicto ma
gno cū libramie plato. **M**ulier inq̄ens **E**cce filius tu⁹. **G**rādia
loquit q̄ grauit torquet. **E**t quis tā sapiēs vt itelligat: itelligen
do sapiat: sapiēdo edisserat: edisserēdo se ab ammiratiōe cōtineat
Daf etern⁹ ⁊ icōmutabilis pro tpali ⁊ mortali **D**e⁹ pro hoīe. **D**e⁹
inq̄ verus pro hoīe puro **S**eruus pro dño. **D**iscipulus p̄ mḡo.
Creatura pro creatore. **F**ilius piscatoris pro filio conditoris. **O**
dñā q̄s p̄cor ī te ascēdit cogitat⁹: cū a tuo sup oēs dilecto audie
bas h⁹ mōi fieri cōmutationē: cui⁹ iexplicabē videbas amozes:
sciebas passionē ad oīm redēptionē. **E**stio te: toto mētī conami
ne ad v̄bū tāti filij coaptasse: ⁊ **J**oannē illū v̄gineuz boiem pio
tue mētīs mīne sinu cōfouisse. **D**e sc̄do. s. de **J**esu v̄bo ad eun
dē **J**oānē p̄dilectū loq̄ desidero: ⁊ v̄bū tāte altitudis eē c̄spicio:
tāteq̄ dignatiōis attēdo q̄ ad enodādū illud me īsufficiētē iue
nio. **E**cce inq̄t mī tua **C**ui inq̄t **D**isciplō vtiq̄ **D**ēs admiratiōe
merito repleant in h⁹ v̄bi auditu: ruminātes quo sensu: q̄ rōnez
q̄ possibilitate: q̄ auctoritate discipulus trāseat ī filiuꝝ v̄gīs: ⁊ v̄
go hēat purū hoīez filiū que n̄ genuit nisi hoīez deū. **A**p̄d hoīes
v̄z mirabile cū deo nihil ē īpossibile: s̄ ad īgrediēdū tale myste
riū op⁹ ē multa pietate ⁊ illuīata rōe. **Q**ui cecinit dño spū illuīa
tus. **I**n principio erat v̄bum: ⁊ v̄bum erat apud deū: ⁊ de⁹ erat
verbū. **S**ibi dī **E**cce mater tua. **S**ibi daf hoc mirabile v̄bum ⁊
ipse in illo spiritu quo euāgelii suū inchoauit ⁊ cōsumauit: hoc
v̄bū mente deuotissima ruminauit **O** **J**oannes sanctissime: pri
us filius corrupte: modo filius censeris intacte. **Q**uo iure: qua
lege quo decreto: **U**tiq̄ non iure nature: sed gratie: non le
ge generationis sed adoptionis peculiaris: ⁊ decreto summi le
gislatoris tali priuilegio te honestantis et insiguiere volentis.

In cena multū honoratus fuisti in xpi pectore reclinādo. i hac
crudeli pena vt estimo veneratus fuisti datus marie in filium
a dei verbo ab eius vnico a patris vnigenito **Q**uis excogitare
poterit quāta caritate quāta dignatione eternū dei vbum istud
breue et amozosū verbū protulerit : **Q**uis estimare suffitiat vir
ginis animū promptū affectū et pium eius desiderū ad obtem
perādū voce filij pdilecti i bonū discipuli carissimi: **E**t tu o **J**oā
nes sancte quāta pmo^o fuisti affectione i huiuscemodi pēdētis
dñi amozosa et dulcorosa voce tu ipse inq̄ nosti qz tu virtutem
verbi: virgineis auribus pcepisti **E**stimo te tā casto amore ad
virginē matrē efferbuisse vt lingua expeditissima etiā velud ca
lamus scribe non valeat enarrare **S**ed queso te per illibatum
v̄ginis et tuū pudicum amorē vt mihi vermiculo ipetres dignā
ter diuine misericordie rorem et cunctis te diligentibus mētis
ac corporis puritatem vt vel sic tuo adiuti presidio verbi huius
i nobis ipsis sentire possimus virtutem **D**eniqz sic ad omnium
cōsolationē vere intelligerem^o o **J**oānes iesu xpi care omniū
electozū animas figurari mystice quozū p dilectionē beata vir
go effecta ē dignissima mat. **S**ilos enī grece est amor **I**tie **D**is
enī xpi amator i amorē v̄ginis trāsīt vt merito fili^o id ē amator
v̄ginis nūcupet magisqz v̄ginē matrē habeat qz illā q̄ ipm con
cepit suscepto semine nō sine feda cōcupiscētia et libidine **P**ro
fecto natura trāsīt i gratiā et grā nobilitat naturā nō vni^o i aliā
mutatione. sed vni^o scilicet nature p gratiā pfectione **N**os oēs
igitē filij dei et v̄ginis recōpensem^o amozose diligētē et viscerose
suscipiētē amozose xps matrē oib^o dedit mater oēs viscerose sus
cepit q̄rū pdilect^o discipul^o psōas puilegio singulari tenuit q̄ vn
diqz āgustiat^o fuit dū magistrum et dñm i tā exitialib^o nouit tor
ment^o et matrē vidit i tot laborātē suspirijs et gemitib^o doloros^o
Vere āgustie tunc sibi erāt vndiqz q̄ matrē suscepit affectuosissi
me oīm electozū vice. **S**ed o aīa mea dilecta dic virgini beatif
sime vt licentiam habeas loquendi parumper pio corde: ipsaqz
prestabit libenter que peccatores suscipit misericordit^o et clemētē
Dic ḡ ei humilit^o **P** virgo tenerrima misericordie fons : et dīne
pietat^o plena: v̄bū audistis ab ore filij: et si susceptū oī deuotiōe :
penetratiuū tñ multū habitaculū mētis tue p oīm nrm saluati
one. **I**ntellexisti nēpe itētīōis filij tui extitisse: nō solū **J**oannē
virginēū h̄re in filiū. verū et ōne gen^o filiozū hoīm saluādozū.
Sinū ḡ expādisti tue mīe assignata a filio pēdēte i mrem eccle
sie. **Q**uia reuera sic necessaria nobis fuit ipi^o passio ad saluādū:

ita necessaria censef: hec nobis recomēdatio ad subsidiū: consiliū et p̄sidiū. Subsidiū inq̄ p̄fectus: cōsiliū salutis: p̄sidiū tēptatiōnis. Ad te igit̄ o mater gr̄e currimus festināter: et tu nos suscipe o clementissima dignanter: q̄ vere mater mitis et dulcis es eminēter: imo plus q̄ aliq̄s fari queat mortaliū et edoctus habundāter. In oni tēptatiōe sua deo desperāti vt v̄bo inital hui⁹ cemedi: q̄ v̄bū istud v̄bū dulce nimis et solacy ingētis: i q̄ auditur q̄ mater dei et hoīs: p̄dicat̄ mater rei et peccatoris. An hereditas dñi denegāda ē dei filius? **Minime.** Si tñ nō amittam⁹ iura gr̄e: q̄ m̄re intueniēte pro nobis misericordie: filys succedēt dona gl̄e. **Amē.** **¶** Nā ad tertiū. s. ad amirationē generalē dirige oculū tuū o aīa: et videbis quādā nouā et iauditā cōfederationē p̄ vniuersū ad vniuersū cōditorē. Nā mestissima v̄go m̄r dicere poterat pro morte fily ad patres. **O** deus pater altissime nūquid ego sū sola m̄r: et tu nō es h̄ dolorosi fily p̄r? **An** q̄ de⁹ n̄r onipotēs es: filiū carnis ifirmitate circūdatū nō nosti? **Cur** mihi nō sociaris lugēdo fily tui et mei mortē: q̄ p̄ spiritū sanctū me voluisti eē virginē matrē? **Nōne** tu q̄ p̄ns es vbiq̄: nō itueris obprobria: et cordis dura iacula: et igētia eius vluera: que filius tu⁹ vnigenit⁹ p̄fert i assumpta nā? **Et** lz mea secūdū carnē sit nā: nōne tecū vn⁹ ē in cenīa? **Noli** ḡ me dereliquere solā in plāctu: quā fidelē i fily tui obseq̄o hucusq̄ p̄basti: de cui⁹ corpulēta s̄bstātia p̄ spiritū factū fily tui et mei cōpegisti mēbra. **¶** Ad quā p̄r in spiritu: h̄ mōi poterat r̄ridere f̄monē. **Ad** punctū et in modico dereliq̄ te: s̄z i mirabilib⁹ magnis occurrā m̄r ne petitiōni tue. **Sola** plāgis i t̄ra: plāgit latro i aere crucifixus i cruce: obdurati sūt plurimi: obscurati sūt multi i suo scelere: s̄z tu maī dignissima plāgis mēte deuotissima: mea assistēte gr̄a: **Jesu** n̄ri vluera. **Glere** ego n̄ valeo i diuinitatis mee natura: s̄z p̄ fidele idipm̄ supplebo cōsortiū i subiecta mihi creatura. **Lot⁹.** n. mundus fletū quodāmō faciet p̄ meū iperū: cū sol assumet lugub̄r: q̄si vestimētū p̄ subtractionē suoz radiorū: et b̄ est qd̄ sequit̄. **¶** A sexta aut̄ hora tenebre facte sunt p̄ vniuersam terrā vsq̄ i horā nonā. **O** stupēdū miraculū vt in vno momēto obscuref sol per orbē vniuersuz. **Quia.** n. agn⁹ inocēs verus sol iustitie eclipsim̄ patiebat̄: sol iste visibilis suos fulgētes radios suo factori condolēdo retraxit: quasi nō valēs sustinere nephas horrendū qd̄ fily hominum exarcuerunt in creatorem vniuersorum. **Et** hoc triplici ratiōe. **¶** Quarū priā est vt natura isensibilis **Xpo** cōpatiēs corda saxis vt ita dicā duriora ad verā opassiōez emolliret

Secunda ē vt eclipsatio luminis solaris subtractionē veri lu-
minis in cordibus iudeorum et xpm crucifigētium ostenderet
Tertia ratio est ne nudū cristi corp⁹ furens plebs et blasphemā
conspiceret et per consequens minorem gloriādi vel blasphemandi
materiā in promptu haberet quod ad aliquale pudicissime genitricis
honorē vel sui doloris alleviationē puenisse deuota mens de facili
potest colligere Nec cogitandū est hanc eclipsationem fuisse natura-
lem vt promptum est ostendere p multiplicem rationem **Quaruz.**
Prima secundum **Dyonisiū** est quia tunc erat luna quintadecima ⁊ sic distabat a sole p dia-
metrum celi **Diametrū** vero est recta linea per centrum ducta
diuidens circulum in duas partes equales. modo eclipsis solis
non potest fieri naturaliter nisi tempore coniunctionis solis ⁊
lune id est in propiuitate lune ad solem tūc autēz nō fuit sic qz
luna fuit tunc e regione solis ⁊ ideo **Dyonisius** pro tūc existēs
in egipto mirabatur qz non erat tempus conueniens ad cōiūc-
tionē predictam quare dixit. Aut deus nature patif. aut mūdi
machina dissoluetur **S**ecunda est quia transacta eclipsi luna
redyt ad orientem ita quod in vespere inueniebatur in oriente
sole existente in occidente et sic orbes eorum sūt ad pristinum
statum restituti **T**ertia est quia pars orientalis solis fuit p̄io
obscurata et iterum vltimo illuminata. sed contrario modo fit
in eclipsi naturali **Q**uarta est quia luna fuit immobilis s̄b sole
per tres horas **I**n naturali vero eclipsi continue mouetur sub
sole vt dicit **Crisostomus.** **Q**uinta est ratiōe ḡnialitatis qz illa
eclipsis abstulit lumē vniuersis partib⁹ terre. licet aliqui putēt
solū in terra iudee fuisse. sed vt verum fateamur. et ex verbis
Dyonisy colligimus fuit in egipto i gretia et i roma et sic etiā i
alys mundi partibus cui etiā consonat **Drosius** dicens. **C**ū
dominus patibulo affixus est maximo terre motu per vrbem
facto saxa in montibus scissa multarūqz vrbū plurime partes
plus solita concussione ceciderunt **E**odēmqz die ab hora diei
sexta sol in totum obscuratus est tetra nox subito terris est ob-
ducta adeo vt stellas tunc diurnis horis vel potius in illa hor-
renda nocte celo visas fuisse referatur **Eusebeus** quoqz i croni-
ca asserit se legisse qz tūc i bithinia que est i asia fuit magn⁹ terrē
mot⁹ ⁊ maior solis obscuratio q̄ vnqz fuerit ⁊ qz dies hora sex-
ta in tenebrosam noctē vsus sit: ita qz stelle viderent in celo. **E**t
qz i nycea que ē vrb̄s **Bitinic** multas edes tremotus subuerte-
rit. **E**x hys patet tertiū in quo satis resultat q̄si confederatio
audita ex tali obscuracione solis isolita pro **Xp̄isti** morte hor

renda Quis igitur tam demens vt obliuiscat domini sui in angustis et nõ se cõfederet toto nisu mētis et omni modulo possibilitatis domino maiestatis pendenti in cruce pro omnibus electis et saluandis vbi sol iste visibilis retraxit quasi pudorose et cū merore radios sui fulgoris: **I**n o aia pperādū ē vlteri⁹ et īspicere qrtā flāmā dñi amor. i cruce euaporatē ex ore saluatoris Quā vt expmam⁹ euidēti⁹ et tytulo nouo adoznam⁹ vtpote

Iesus gembundis suspirator.

Considerare libet o anima

et hunc insignem tytulū vt vel cõpungar aliquātulū meorū nimietate scelerū et īflāmer diuinorū copiositate carismatū. Cum enī mundus totus veste meroris amict⁹ deplangeret inocētem dominum aslotiatus quodāmodo desolate virgini ī piūm lamentū ad ipsius solatiū et iudeorū et blasphematiū obprobrū et cõfusionis filij dei aliquale tegumentū pre nimia doloris āgustia circa horā nonaz Iesus clamans voce magna verbū gembūde derelictionis protulit. qd vt facula ardens totum hominē incendere potuit cū etiā cardines celi pmouit et ad aures sūmi patris indilate puenit dicēs **D**eli heli lamazabathani: **Q**uod est Deus meus deus meus vt quid dereliquisti me: **O** pussime domine gestit anima mea scire istius gemiationis causā vel vbi geminati rationē. et iuenio euidēter solutionē. **D**icis nepe pmo **D**eus me⁹ scilicet cuius ego sū fili⁹ naturalis nõ solū vnionis p gratiā sed filius ab eterno genitus idest eterne gñationis scdm diuinā naturā **E**t iterū **D**eus me⁹ ratione hūanitat. a te create **U**t qd dereliquisti me idest vt qd tā funest. maib⁹ et īenarrabilib⁹ dolorib⁹ et itollerabilib⁹ peis me exposuisti qsi me oblioni fēdidisses et mīme onouisses o aia meavide et cōsidera qd erat audire a dño toti⁹ vniuersitatis vbi tā gembūde derelictiōis vbi desolatione plenū a solaine miseroy vbi ab oī cōsolatiōe alienū a gaudio beatorū a dī filio rōgis priogēito: vndiq; ī corpe suo dolorib⁹ repleto: ex oī pte sēsūū: ex horribili gñe pēax: ex cōsideratiōe mīni doloris: ex lapsu sui gegis: ex effusiōe p tē vt videbat̄ intili sui p̄ciosi sāguis: qd maiorē dolorē qdāmō ci itulit ppt̄ īgñitudinē: q̄ oēs pene extrīsec⁹ q̄s ptulit p expiētiā expimētalē: sic elegāt ī psa qdā nōbili et de uota nra colligere p̄nt studia. **S**ic nepe hēt **O** hō vid qd p te pacior: ad te clamo qd p te morior: vid pēas q̄b⁹ afficio: vid claus